

HAJDÚDOROGI FŐEGYHÁZMEGYE

H-4025 Debrecen, Petőfi tér 8. Pf.: 113. · Tel./Fax: +36 (52) 870-860 · E-mail: foegyhazi@hd.gorogkatolikus.hu

**ELJÁRÁSREND EGYHÁZI SZEMÉLYEK ÁLTAL ELKÖVETETT SZEXUÁLIS
VISSZAÉLÉSEK ESETÉN AZ EGYHÁZBAN HIVATALT VAGY SZOLGÁLATOT BETÖLTŐ
HÍVÓK ÁLTAL ELKÖVETETT SZEXUÁLIS VISSZAÉLÉSEK ESETÉN, VALAMINT
ÁLTALÁNOS GYERMEKVÉDELMI ELVEK
(a Magyar Katolikus Püspöki kar hasonló című rendelkezése alapján)**

Preambulum

A Magyarországon a Magyar Katolikus Egyház tudatában van annak a kötelességének, hogy hirdesse az evangéliumot, kiszolgáltassa a szentségeket, valamint hogy vezesse és megszentelje Isten népét főként a felszentelésben részesült vagy Istennek szentelt személyek szolgálata által. A kiskorúak sérelmére elkövetett különböző szexuális bűncselekmények, különösen ha ezek gyanúja klerikusok, szerzetesek vagy egyházi munkatársak esetében merül fel, megújult figyelmet és elkötelezettséget kívánnak az egyházi közösség részéről. A jelen irányelvek legfőbb célja a kiskorúak védelme, a jövő papok, szerzetesek, egyházi alkalmazottak és munkatársak képzése, hogy az egyházi szolgálat valóban mindig egyértelmű tanúságot tegyen a krisztusi küldetéséről, valamint hogy a sértettek – ha szükséges – kellő lelkipásztori támogatásban részesüljenek. Az Egyház – a püspök vagy egy megbízottja személyében – kész arra, hogy meghallgassa az esetleges sértetteket és családtagjaikat, és lelki segítséget nyújtson nekik.

Hogy az esetleges panaszok, hírek vagy az azokat kiváltó olykor súlyos esetek kezelése és minden ilyen veszély elhárítása mindenkor felelősségteljes és áttekinthető módon történjen, több országban hasznosnak bizonyultak az eljárást összefoglaló közös irányelvek. Ezek megkönnyítik a világi hatóságokkal való egységes együttműködést is, és lehetővé teszik a leghelyesebb gyakorlat kialakítását.

Ezen alapelvek a következők:

1. a visszaélés áldozatairól való gondoskodás,
2. a visszaélések megelőzése,
3. az áldozatok meghallgatása, befogadása és kísérése,
4. igazság és igazságosság,
5. átláthatóság és kommunikáció,
6. a visszaélések hatékony és gyors kivizsgálása,
7. aktív együttműködés az illetékes civil hatóságokkal.

Jelen eljárás mód az Egyházi Törvénykönyv (CIC) és a Keleti Egyházak Kánonjainak Törvénykönyve (CCEO) normáit alkalmazza, a *Pascite gregem Dei* apostoli konstitúció által elrendelt 2021-es változásokkal együtt. Továbbá jelen eljárás mód alkalmazza II. János Pál pápa 2001-es motu proprioját, a *Sacramentorum sanctitatis tutelam* (SST), amelyet XVI. Benedek pápa 2010-ben, illetve Ferenc pápa 2021-ben megújított, továbbá Ferenc pápa 2019-ben kiadott és 2023-ban megújított motu proprioját, a *Vos estis lux mundi* (VELM), eljárásjogilag pedig a Hittani Kongregáció által 2020-ban kiadott, klerikusok és megszentelt életet élő személyeknek a kiskorúakkal szembeni szexuális visszaélésekkel kapcsolatos egyes eljárási kérdésekről szóló *Vademecum* irányelveit.

1. cikkely

Alapfogalmak

1. Jelen normákat illetően

a) „kiskorú”: az a személy, aki a 18. életévét még nem töltötte be, valamint velük azonos megítélés alá esik a

b) „kiszolgáltatott személy”: az a személy, aki beteg, fizikailag vagy pszichésen korlátozott, vagy személyes szabadságától meg van fosztva, ami által ténylegesen akár alkalmilag, a felfogás és az akarás képességében, de legalábbis a sérelem elleni ellenállás képességében korlátozott (VELM 1. cikkely 2. §).

2. Ez az iránymutatás a kiskorúak terhére elkövetett szexuális büntetendő cselekmény fogalmát a következőképpen határozza meg:

I. aki a hatodik parancs ellen büntetendő cselekményt követ el kiskorúval vagy olyan személlyel, aki állapotszerűen nem rendelkezik értelmének teljes használatával; vagy aki számára a jog ugyanilyen gondnokságot ismer el,

II. aki toboroz vagy rávesz kiskorút vagy olyan személyt, aki állapotszerűen nem rendelkezik értelmének teljes használatával, vagy aki számára a jog ugyanilyen gondnokságot ismer el, hogy magát pornográf módon mutogassa vagy akár valódi, akár színlelt pornográf előadásokon vegyen részt;

III. aki erkölcsstelen módon szerez, magánál tart, bemutat vagy terjeszt, bármilyen módon vagy bármilyen eszközzel, pornográf képeket kiskorúakról vagy olyan személyekről, akik állapotszerűen nem rendelkeznek értelmük teljes használatával; (CIC 1398. kán. 1 §)

IV. azon cselekvésmódok, amelyek a megnevezett személyek által megvalósulnak, legyenek akár cselekvések vagy mulasztások, azzal a céllal, hogy a megjelölt büntetendő cselekmények ügyében a klerikus vagy a szerzetes elleni civil vagy az egyházi, közigazgatási vagy büntetőjogi vizsgálatokat befolyásolják vagy kijátsszák. (VELM 1. cikkely 1. §).

Tételesen:

(a) „testi érintkezéssel járó szexuális visszaélés”, azaz

- szexuális cselekmény (bármilyen formában),
- a sértett erogén zónáinak megérintése vagy annak kísérlete,
- a sértett arra kényszerítése, hogy a vádlott erogén zónáit megérintse,
- a sértett erogén zónájának felfedése,
- a sértettel való fürdés vagy zuhanyzás testi közeledés céljából,
- egyéb, hasonló természetű büntetendő cselekmények.

(b) „érintés nélküli szexuális visszaélés”, azaz

- pornográf anyagok bemutatása a sértettnek,
- zaklatás, obszcén szándékú telefonhívások, e-mailek, közösségi média vagy szöveges üzenetek útján;

- a sértett személy előtt történő átöltözés;
- a sértett személy intim cselekményei utáni érdeklődés
- szóbeli és érzelmi szexuális zaklatás, szexuális cselekményekre vonatkozó javaslatok, viccek,
- olyan kezdeményezések, amelyek csak egy felnőtt szexuális kapcsolat részét képezik;
- grooming, a cyberbullying és más hasonló cselekmények,
- gyermekpornográfiát tartalmazó anyag előállítása, felajánlása, forgalmazása vagy birtoklása, akár telekommunikációs és informatikai úton, csakúgy, mint kiskorú vagy kiszolgáltatott személy pornográf bemutatásban való részvételre csábítása vagy rábírása.

c) emellett tiltott szexuális tartalmú viselkedések:

- erotikus töltetű érzelem bármilyen kimutatása kiskorúval szemben,
- bármilyen túlzott szexuális jellegű figyelem, amely a másokban félelmet és rossz közérzetet kelt: ide tartoznak a nemiségre vonatkozó degradáló megjegyzések és gesztusok,
- olyan filmek és audiovizuális anyagok vetítése, melyek alkalmasak arra, hogy az adott korosztály fejlődését nem megfelelő irányba tereljék,
- bármilyen szexuális témára irányuló beszélgetés kiskorúakkal, a kifejezetten nemi felvilágosító órák és lelkipásztori munka kontextusán kívül.

d) végül legtágabb értelemben olyan tiltott viselkedések, amelyek alkalmasak arra, hogy a kiskorú személy testi, lelki, szellemi fejlődését, integritását megzavarják:

- a teljesítmény értékeléséhez fűzött gúnyos kommentárok, megjegyzések, gesztusok, jelek,
- feladatok adása során megalázó helyzetek teremtése vagy az ilyen helyzetek megalázó kihasználása, stb.,
- ruházkodáshoz, viselkedési formákhoz fűzött gúnyos kommentárok, megjegyzések,
- a kiskorú családjára, hozzátartozóira vonatkozó negatív tartalmú, bántó, sértő megnyilvánulások,
- bántalmazás (nem csak fizikai erőszak formájában),
- a kiskorúak egymás közötti bántalmazásához való asszisztencia,
- tiltott viselkedés ezeken túl a bántalmazás bármilyen formája, eltűrése, támogatása,
- tiltott viselkedés továbbá, ha olyan média-hatásoknak tesszük ki, vagy engedjük kitenni a kiskorút, amelyeket a gyermekvédelmi törvény 6. § (6) bekezdése említ,
- tilos kábítószer használata vagy birtoklása (nemcsak a kiskorúak jelenlétében), alkoholt fogyasztani vagy alkohol hatása alatt lenni azon időszak alatt, amikor kiskorúak felügyelete van az érintettre bízva,
- tilos alkohol vagy kábítószer megtűrése, engedélyezése vagy kínálása kiskorúnak,
- tilos egyénileg találkozni kiskorúval félreértésre okot adó helyen és körülmények között,
- tilos bármely olyan viselkedés, amely a későbbiekben félreértésekre adhat okot.

3. Klerikusok, megszentelt élet intézményeinek és az apostoli élet társaságainak tagjai tekintetében a szabályzat alkalmazásában az illetékes „egyházi hatóság” kifejezés a következőket jelenti:

- (a) a területileg vagy személyileg illetékes ordinárius és mindazok, akik jogban velük egyenrangúak;
- b) illetve a megszentelt élet intézményeinek és az apostoli élet társaságainak nagyobb előljárói.

2. cikkely

Megelőző intézkedések

4. Az MKPK és az illetékes egyházi hatóság a prevenció érdekében biztosítják az alábbi eszközöket:
- egyrészt általános intézkedéseket, különösen képzés szervezését arra vonatkozóan, hogyan lehet a szülőkkel, a polgári hatóságokkal, a pedagógusokkal és más szervezetekkel együttműködve biztonságos környezetet teremteni a kiskorúak számára. E tekintetben hangsúlyozandó a Katolikus Pedagógiai Intézet (KAPI) és a vele e területen együttműködő szervezetek kompetenciája,
 - kiskorúakkal foglalkozó személyek oktatását és képzését, gyermekvédelmi felelősök képzését, gyermekvédelmi szakszolgálat létesítését,
 - tájékoztatást, amit az érintettek kapnak meg a szexuális visszaélés fogalmáról, a felismerés módjáról, hogyan működik a grooming,
 - a klerikusok, a megszentelt élet intézményeinek és apostoli élet társaságainak tagjai, különösképpen pedig az erre az életformára készülő személyek számára a vonatkozó egyházi szabályozás részletes megismerését.

5. Ez utóbbi területen különös gondosság és figyelem tanúsítása ajánlott a klerikusok és a megszentelt életre jelentkezők kiválasztása során, valamint különös gondot kell fordítani az egészséges emberi, pszichológiai, érzelmi és lelki képzés biztosítására, valamint a képzés során a nem megfelelő szexuális viselkedés feltárására és kiszűrésére.

Szigorú figyelmet kell fordítani a teljes információcserére is azon papjelöltek és a megszentelt életre jelentkezők esetében, akik egyik egyházi intézményből a másikba kerülnek át, valamint a papok és a megszentelt életet élő személyek esetében, akik egyházmegyét vagy intézményt váltanak. A képzésnek ezen a területen a papszentelés vagy a fogadalomtétel után is folytatódnia kell.

6. A kiengesztelődés szentségének ünneplése olyan gyóntatóhelyiségekben vagy gyóntatószobákban történjen, amelyek kizárják a kiskorúakkal szembeni szexuális visszaélés lehetőségét.

7. A leendő hitoktatók és katekéták képzésében a kiskorúakkal szembeni szexuális visszaélések kérdésével is foglalkozni kell.

8. Az Egyházban a kiskorúakkal és fiatalokkal végzett munka területén betöltendő állások betöltéséért felelős munkatársak kiválasztásakor körültekintően kell eljárni, és ha lehetséges, a jelentkezők korábbi munkahelyeiről is szakértői véleményeket kell kérni.

3. cikkely

Szexuális visszaélés bejelentése

9. Az ezen irányelv 1. cikkelyének 2. pontjában említett szexuális természetű büntetendő cselekményének elkövetésének gyanúját bárki bejelentheti, aki olyan információval rendelkezik, amely alapján feltételezi, hogy ilyen büntetendő cselekményt követtek el. Bárki, aki tudomást szerez ilyen cselekmény elkövetéséről, azt jelentheti az egyházi hatóságnak hivatalos formában, akár az egyházmegyéék vagy a szerzetesi iroda által fenntartott bejelentő felületen: ha az illető klerikus vagy megszentelt életet élő személy, akkor ez kötelessége is a *Vos estis lux mundi* megfelelő normái szerint (VELM 3. cikkely 1-2. §). Az egyházi hatóságnak történő bejelentéskor illetékesség szempontjából azt az egyházi hatóságot kell előnyben részesíteni, amelynek a bejelentett személy alárendeltje vagy akinek területén a büntetendő cselekményt elkövették. Ha az ordinárius ezektől eltérő, akkor a VELM 2. cikkely 3. §-nak megfelelően, annak az ordináriusnak, aki megkapta a *notitia de delicto*-t, ezt késlekedés nélkül továbbítania kell annak a területnek ordináriusára vagy a hierarchája felé, ahol a cselekmény megtörténhetett, csakúgy, mint a bejelentett személy ordináriusának.

10. A bejelentés történhet írásban, elektronikusan vagy szóban. Szóbeli bejelentés esetén azt legalább két, az illetékes egyházi előjáró által felhatalmazott személy jelenlétében kell rögzíteni. Információk *ex officio* is szerezhetők (VELM 3. cikkely 5. §.), valamint forrása lehet a sajtó, az internet vagy bármely más legális mód is.

11. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy ki követhette el a büntetendő cselekményt és az mire vonatkozik. Meg kell jelölni a sértett és a megvádolt személyét is: célszerű, ha a bejelentés a lehető legtöbb részletet tartalmazza, például az elkövetés helyét, idejét és egyéb körülményeit, a büntetendő cselekmény természetének megállapítása érdekében az elkövetés idején a feltételezett sértett életkorát, a cselekményről tudomással bíró más személyeket, valamint minden olyan részletet, amelyek hasznosak lehetnek a tényállás gondos értékeléséhez. Ha a bejelentés nem tartalmazza az előírt adatokat, az egyházi hatóság felkérheti a bejelentést tevő személyt, ha annak személye ismert, hogy a bejelentését kiegészítse. Erre a célra biztosítson számára ésszerű határidőt.

12. A hiányos bejelentést, amelyet nem lehetett kiegészíteni, valamint a névtelen bejelentést csak akkor kell kivizsgálni, ha a hiányos bejelentés alapján megállapítható, hogy büntetendő cselekmény elkövetésének valószínűsíthető gyanúja áll fenn. Ellenkező esetben az ilyen bejelentést titkos irattárba kell helyezni. Még ezekben az esetekben is tanácsos, hogy az ordinárius vagy a hierarcha értesítse a DDF-et a *notitia de delictor*ól és az előzetes vizsgálat megindítását mellőző döntéséről tekintve, hogy a bejelentés nyilvánvalóan alaptalan. El kell azonban kerülni a nyilvánvalóan hamis vagy rágalmozó, vagy minden szavahihető bizonyítás lehetőségét nélkülöző értesülések alapján való eljárást (CIC 1717. kánon 1. §).

Ebben a szakaszban az egyházi hatóság józan megítélésére van bízva, hogy eldöntse, informálja-e vagy sem a megvádolt személyt a vádakról, és alkalmaz-e irányában esetleges intézkedéseket, hogy elkerüljék a feltételezett büntetendő cselekmények megismétlődésének kockázatát, fenntartva azonban az ártatlanság vélelmét mindaddig, amíg az ellenkezője bizonyítást nem nyer.

13. Az illetékes előjáró és az általa megbízott személyek, valamint a vizsgálatban részt vevő személyek, továbbá a bírósági személyzet kötelesek a szolgálati titok megtartására. A büntetendő cselekményt bejelentő személy, a feltételezett sértett és a tanúk nem kötelezhetők titoktartásra a büntetendő cselekmény tényállását illetően.

14. A gyónási titok sérthetetlen (CIC 1548. kánon 2. §.). A gyónási titoktartás feltétele mellett átadott információk nem keletkeztetnek jelentési kötelezettséget Magyarország polgári hatóságai felé, sem pedig az illetékes egyházi felsőbbség felé. Az ügyek kivizsgálásában Magyarország illetékes szerveivel együtt kell működni, a büntetendő cselekmény feljelentésének kötelezettségét illetően a gyónási titoktól eltekintve pedig a Magyar Btk. mindenkori szabályai az irányadók.

4. cikkely

Az előzetes vizsgálat

15. A *notitia de delicto*t követően az illetékes hatóság határozatban dönt arról, hogy az előzetes vizsgálatot megindítja-e. Abban az esetben, ha nem tudták kizárni a bűncselekményről szóló értesülések valószínűségét, el kell indítani az előzetes vizsgálatot az 1717. kánon szerint. Ekkor már – hacsak súlyos

érvek nem szólnak ellene – a gyanúsított klerikust értesíteni kell a vádáról, és lehetőséget kell adni, hogy válaszoljon rájuk.

Az előzetes vizsgálat célja az, hogy a vizsgálatot elrendelő személy az összegyűlt anyag alapján arról dönthesse, hogy szükséges-e büntető eljárás megindítása. Mindig szem előtt kell tartani, hogy az előzetes vizsgálat nem büntető eljárás és nem is célja érdemi erkölcsi bizonyosság megszerzése arra nézve, hogy a bejelentésben foglalt cselekmény valóban megtörtént-e. Ebben a szakaszban még nem szükséges az összes bizonyítékot összegyűjteni (tanúvallomások, szakértői vélemények), mivel ez az esetleges későbbi büntetőeljárás feladata.

16. A vizsgálatot végző személy kinevezésekor figyelembe kell venni a CIC 228. és a CCEO 408., a laikusok közreműködését szabályozó kánonját (vö. VELM 13. cikkely), illetve az illetékes előljáró tartsa szem előtt azt, hogy a CIC 1717. kánonja 3. §-a és a CCEO 1468. kánon 3. §-a szerint a későbbi büntetőeljárás során ugyanaz a személy az ügyben a bírói funkciót nem tölthet be.

17. Az előzetes vizsgálatot illetően a CIC kánonjai, valamint a Vademecum útmutatásai az irányadók, az azt végző személy úgy járjon el, hogy tevékenysége ne sértse vagy zavarja az állami hatóságok tevékenységét és betartsa Magyarország törvényeit.

18. Az előzetes vizsgálat szükségtelennek bizonyulhat abban az esetben, ha a bűncselekmény ténye kétségtelen és közismert (Vademecum 37). Továbbá, ha az előzetes vizsgálat során a feljelentett személy más bűncselekményéről szóló értesülések is ismertté válnak, akkor ezek ugyanazon vizsgálat részét részeként kell, hogy alkossák.

19. Azok a hivatalos személyek, akik az előzetes vizsgálat során találkoznak a sértettel, kötelesek tiszteletben tartani méltóságát és tisztelettel bánni vele. Intim kérdéseket csak oly mértékben lehet feltenni, amennyiben azok a tények tisztázásához szükségesek. A kérdéseket megfontoltan kell feltenni, figyelembe véve a feltételezett sértett életkorát és lelkiállapotát, és a lehető legalaposabban annak érdekében, hogy a kihallgatás megismétlése elkerülhető legyen.

20. A sértett személynek joga van választani, hogy férfi vagy nő előtt tesz-e vallomást a vizsgálat során. Erre a lehetőségre külön is fel kell hívni a figyelmét.

21. Ha a sértett személy 18. életévét még nem töltött be, vagy cselekvőképessége korlátozott, csak akkor hallgatható meg, ha ez szükséges: ebben az esetben az illető személy törvényes képviselőjének, gyámjának vagy más felnőttnek kell őt elkísérnie. A kérdéseket óvatosan kell feltenni, és megfogalmazásukat az érintett személy életkorához és szellemi állapotához kell igazítani. A magánéletre irányuló kérdéseket csak a szükséges mértékben kell feltenni. A kihallgatásba pszichológus vagy más alkalmas szakértő is bevonható. A kihallgatás felfüggesztése vagy megszüntetése kérhető, ha ennek folytatása a kihallgatott személy mentális állapotát nagymértékben és súlyosan rontja.

22. A megvádolt személy kihallgatása során, tekintve, hogy ez még csak a büntető eljárás előtti szakasz, nem kötelező ügyvéd kinevezése, de a megvádolt személy kérheti ügyvéd segítségét.

23. A kihallgatott személyt figyelmeztetni kell a hamis vád és vallomástétel kánonjogi és esetleges büntetőjogi következményeire.

24. A kihallgatásról írásos jegyzőkönyvet kell felvenni a CIC 1569. kánonja szerint.

25. A kihallgatott személy kérheti, hogy lakcímét, telefonszámát, e-mail címét vagy egyéb elérhetőségét úgy tüntessék fel, hogy a megvádolt személy ne tudja azokat megismerni.

26. Ha a vizsgálatot végző személy meggyőződött arról, hogy az összegyűjtött bizonyítékok elegendőek annak megítéléséhez, hogy megalapozott annak gyanúja, hogy a megvádolt személy büntetendő cselekményt követett el, akkor az összegyűjtött adatokat, tanúvallomásokat és személyes állásfoglalását rövid értékelésben összefoglalva azt a vizsgálatot őt megbízó illetékes előljárónak juttassa el.

27. Ha az egyházi hatóság az előzetes vizsgálatot elégségesnek tartja, azt végzéssel zárja le. Az előzetes vizsgálat időtartama súlyos ok nélkül nem haladhatja meg a három hónapot.

28. Az előzetes vizsgálat végén, függetlenül annak eredményétől a Hittani Dikasztériumnak fenntartott büntetendő cselekmény esetén az illetékes előjáró köteles a lehető legrövidebb időn belül megküldeni a vonatkozó akták hitelesített másolatát a Hittani Dikasztériumnak (SST 16). Ehhez szükséges a Vademecumhoz csatolt kiegészítő táblázat kitöltése, valamint a vizsgálat eredményeinek értékelése (votum), és szükség esetén javaslatot tehet a további intézkedésekre. Ezt követően a Hittani Dikasztérium további utasításait meg kell megvárnia.

29. Az illetékes előjáró az előzetes vizsgálat lezárásától számított 30 napon belül tájékoztatja a sértettet (vagy törvényes képviselőjét vagy gondnokát) és a vádlottat a vizsgálat eredményéről, a Hittani Dikasztériumnak tett jelentésről.

30. Ha az előzetes vizsgálat során olyan büntetendő cselekményre derül fény, amely nincs a Hittani Dikasztériumnak fenntartva, akkor az illetékes előjáró egyedül, vagy a Római Kúria illetékes dikasztériumával konzultálva dönt a további eljárásról. Ajánlatos, hogy az egyházi előjáró akkor is tájékoztassa a Hittani Dikasztériumot, ha fenntartott büntetendő cselekmény elkövetéséről érkezett bejelentés, de úgy döntött, hogy nem indítja meg az előzetes vizsgálatot, mert a bejelentés nyilvánvalóan megalapozatlan.

5. cikkely

Együttműködés az állami hatóságokkal

31. A VELM 19. cikkelye szerint az egyházi hatóság megvizsgálja, hogy kötelessége-e feljelentést tenni az állami hatóságoknak: ha erre kötelezett, akkor ezt meg kell tennie. Ha erre nem kötelezett, akkor is értesítheti az állami hatóságokat, ha ezt helyénvalónak tartja.

32. Ha az egyházi hatóság az állami hatóságok előtt már folyamatban lévő büntetőeljárás alapján szerez tudomást büntetendő cselekmény gyanújáról, az előzetes kánonjogi vizsgálatot az állami hatóságok vizsgálatától függetlenül is le kell folytatni. Ha az esetleges eredmények érdekében vagy más okokból mégis helyénvaló megvárni az állami vizsgálat befejezését, akkor az ordinárius vagy a hierarcha e tekintetben konzultáljon a Hittani Dikasztériummal (Vademecum 26).

33. Az egyházi hatóság köteles együttműködni az állami hatóságokkal a vonatkozó magyar törvények által megszabott mérték és mód szerint: az érintett személyeket tájékoztatni kell arról, hogy állami hatóságok részéről megindított vizsgálat vagy nyomozati anyagok átadására vonatkozó rendelkezés esetén az Egyház nem tudja garantálni a kánonjogi vizsgálat dokumentációjának bizalmas jellegét (Vademecum 44).

34. Kizárólag az egyházi hatóság által felhatalmazott személy jogosult a média kérdéseire válaszolni és a folyamatban lévő vizsgálatról vagy büntetőeljárásról beszámolni. Ő felelős azért, hogy az információk közzététele ne akadályozza az egyházi vagy állami vizsgálatot, illetve ne veszélyeztesse a sértett, a vádlott vagy a vizsgálatban részt vevő más személyek jó hírnevét.

6. cikkely

A vádlottal szembeni megelőző jellegű intézkedések

35. Az érintettek jó hírnevének és a közjónak a védelme, valamint más veszélyek elkerülése érdekében (például botrány, a bizonyítékok elrejtése, fenyegetések vagy bármi más annak érdekében, hogy az állítólagos áldozatot elriassa jogainak gyakorlásától, továbbá más lehetséges áldozatok védelme vagy az eljárás akadályozásának veszélye miatt), az SST 19 szerint az ordináriusnak vagy a hierarchának joga van az előzetes vizsgálat kezdetétől a CIC 1722 és a CCEO 1473. kánonjában felsorolt megelőző jellegű intézkedések bevezetéséhez. Különösen a meghatározott helyen való tartózkodástól való eltiltás vagy a feltételezett sértettekkel és tanúkkal való kapcsolattartástól való eltiltás és a hivatali tevékenységtől való eltiltás alkalmazandó, hangsúlyozva, hogy ezek megelőző jellegű intézkedések, amelyek nem minősülnek büntetésnek.

Erre a célra általában nem megfelelő a klerikus egyszerű áthelyezése, hacsak ez nem jár megbízatása jellegének lényegi módosításával. A megelőző jellegű intézkedések hatásai külön határozattal szűnnek meg, ha kitűnik, hogy nem szükségesek, automatikusan megszűnnek viszont a büntetőper szabályos befejezésével. Az intézkedéseket úgy kell meghozni, hogy azokban lehetőleg az érintett klerikus is

működjön együtt, ám azok hatásossága semmiképpen sem csökkenjen. Az intézkedések alkalmazása nem függhet az érintett klerikus beleegyezésétől.

Hacsak azok a cselekmények, amelyekkel a klerikust vádolják, nem közismertek, mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy az alkalmazott intézkedések a klerikus jó hírét ne sértsék. A hozott intézkedések indokát ilyenkor nem szükséges nyilvánosságra hozni, hacsak ezt megfelelő körülmények nem indokolják.

36. Az egyházi hatóság a büntető eljárás eredményéről a megfelelő módon tájékoztatást tehet közzé, ami azonban nem tartalmazhat információt a sértett személyről.

7. cikkely

A szankciók

37. Ha egy klerikus bűnösnek bizonyult kiskorú sérelmére elkövetett, a kánonjog szerinti szexuális bűncselekményben, akkor egyházi büntetéseket kell rá kiszabni, amelyek közül a legsúlyosabb a klerikusi állapotból való elbocsátás (CIC 1425. kánon 1. §, 2.). Ameddig büntetés jogerősen nem kerül kiszabásra, indokolt az érintettet a nyilvános szolgálattól teljesen eltiltani, vagy legalább oly módon, hogy ne lehessen kapcsolatban kiskorúakkal.

Az Egyházi Törvénykönyv általános szabályai szerint (1342. kánon 2. §) az örökre szóló büntetéseket nem lehet peren kívüli határozattal kiszabni vagy kinyilvánítani. Hogy erre mégis lehetőség legyen, az illetékes egyházi hatóságnak, aki ilyen ügyekben amúgy is a Hittani Dikasztériumhoz kell, hogy forduljon, kérnie kell ezt ugyanettől a Dikasztériumtól. A Dikasztérium jogosult az ügyet a pápa elé terjeszteni döntés végett a *Normae de Delictis* 21. cikkelyének 2. § 2. pontja szerint.

Eszerint közvetlenül pápai döntésre terjesztheti a Dikasztérium az ügyet a klerikusi állapotból való elbocsátás vagy a letétel céljából, a cölibátus alóli felmentéssel együtt, a legsúlyosabb ügyekben, amikor nyilvánvaló a bűncselekmény elkövetése. A Hittani Dikasztériumnak arra is felhatalmazása van, hogy közvetlenül a pápa elé terjessze a legsúlyosabb ügyeket a klerikusi állapotból történő, hivatalból végzett (ex officio) elbocsátás céljából.

Megfelelő, hogy az ügyről dokumentáció maradjon az egyházmegyei hivatal titkos levéltárában (vö.: CIC 489. k., 490. k. 1.§ és 1719. k.).

38. Szankciók világi alkalmazottak és önkéntes kisegítők esetében

Hogy az egyházi intézményekben vagy az egyházi szervezésű programokon a kiskorúak védelme minél hatékonyabb legyen, ki kell térni a világi alkalmazottak és az önkéntes segítők felelősségére is.

Ha bármilyen egyházi intézmény világi alkalmazottja ellen merül fel kiskorúak elleni olyan szexuális vagy erotikus magatartás vádja, amely klerikusok esetében a fenti előírások szerint büntetendő, akkor szintén indokolt, hogy amennyiben fennáll a cselekmény elkövetésének valószínű gyanúja, az ügy teljes kivizsgálásáig és eldöntéséig az illető fel legyen függesztve minden olyan tevékenységtől, amelynek keretében a kiskorúakat veszélyeztethetné. Ha önkéntes kisegítőkről van szó, akik semmiféle munkaviszonyban, vagy megbízási viszonyban nincsenek az Egyházzal, vagy annak valamely intézményével, ezt az intézkedést azonnal foganatosítani lehet.

A munkaviszonyban vagy megbízási viszonyban lévők esetében már a munkaszerződéseket úgy kell megkötni, hogy a munkáltató számára ez a jog biztosítva legyen, mégpedig annak a kötelezettségvállalásnak a keretében, amellyel a munkavállaló elfogadja, hogy tiszteletben tartja az intézmény működésének katolikus jellegét. Ugyanebben a szerződésben a világi munkavállalónak vállalnia kell, hogy olyan kiskorúak sérelmére elkövetett cselekmény esetén, mely államilag büntetendő, vagy amely államilag ugyan nem büntetendő, de egyházjogilag a klerikusok számára a CIC 1398. kánonja és a VELM 1. cikkelyének 1. §-a értelmében büntetendő, a munkáltató a munkaviszonyt megszünteti.

8. cikkely

A sértettek támogatása

39. Az egyházi hatóságok tisztelettel és méltósággal bánjanak azokkal és családjukkal, akik azt állítják, hogy sérelmet szenvedtek el; és ajánljanak fel nekik különösen is:

a) nyitottságot, meghallgatást és kísérést, akár speciális segítség által is;

b) lelki segítséget;

c) a sajátos esetnek megfelelően orvosi, terápiás és pszichológiai segítséget (vö. VELM 5. cikkely) vagy anyagi segítséget.

40. A sértett személy(ek) képmását és magánéletét, valamint a személyes adatok bizalmas jellegét is védelemben kell részesíteni.

9. cikkely

A vádlott ellátása

41. Az egyházi hatóság szükség esetén a vádlott számára is szakmai - pszichológiai segítséget biztosíthat. A vádlottat nem szabad magára hagyni, hanem a megbékélés és a jóvátétel útján kell kísérni.

42. Az egyházi hatóság megfelelő módon segíthet a vádlottnak az előzetes eljárás, valamint a büntető eljárás során a CIC 1350. kánonjának megfelelően.

10. cikkely

Hamis vádak

43. A hamisan megvádolt személy jó hírnevének helyreállítása érdekében az egyházi hatóságnak kötelessége az igazság felderítése és a megfelelő intézkedések meghozatala.

44. Az egyházi hatóságnak kötelessége gondoskodni a hamisan megvádolt klerikusról, mind lelki, mind szakmai segítség nyújtásával.

45. A megvádolt személy a CIC 1390. kánonjának megfelelően kártérítést követelhet attól a személytől vagy törvényes képviselőjétől, aki hamisan megvádolta őt.

46. Ha a vád vagy a gyanú megalapozatlannak bizonyul, akkor az egyházi hatóságnak ezt az előzetes vizsgálatot lezáró végzésben rögzítenie kell.

11. cikkely

Záró rendelkezések

47. Ezen irányelvek 2023. január 1-jén lépnek hatályba. Hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia által 2012. szeptember 4-5-én kiadott irányelvek.